

Výroční zpráva o hospodaření příspěvkové organizace
Hřbitovy města Olomouce
v roce 2009

Název organizace: Hřbitovy města Olomouce
Adresa: tř. Míru 104, 779 00 Olomouc
Telefon: 585 413 703
E-mail: hrbitovy@olomouc.eu
www: <http://www.olomouc.eu/hrbitovy>

Vedení organizace: Ing. Igor Kleiner ředitel
Emilie Kučerová zástupce ředitele

Hřbitovy města Olomouce (HmO) jsou příspěvkovou organizací zřízenou **statutárním městem Olomoucí**, majitelem většiny hřbitovních pozemků, za účelem správy všech olomouckých hřbitovů (Neředín, Nová Ulice, Nedvězí, Slavonín, Nové Sady, Holice, Hodolany, Chválkovice, Svatý Kopeček, Černovír a Chomoutov) o ploše 22,5 ha a za účelem poskytování vybraných služeb v oblasti pohřebnictví. Do země nelze pohřbívat na hřbitovech Hodolany, Černovír, Chomoutov a částečně na Svatém Kopečku.

Statutární město Olomouc v roce 2009 uvolnilo HmO na provoz a investice částku ve výši 4.291 tis. Kč.

Od 1. 1. 1998 platí nový ceník poplatků za pietní místa, o kterém jsem informoval Radu města Olomouce na jednání 16.12.1997. Podstatné zvýšení cen je dáno jednak novou metodikou výpočtu, která snížila neopodstatněný nepřiměřený cenový rozdíl mezi malými, středními a velkými místy, jednak zpoplatňováním dosud bezplatných nebo jen částečně hrazených služeb, samozřejmě i možnostmi rozpočtu města. Sjednáním nájemní smlouvy k hrobovému místu se dobrovolně začleňujeme do skupiny, která by měla být schopná nést veškeré provozní i přímé investiční náklady údržby, a příspěvek města brala jako doplňkový zdroj pouze pomáhající zkrášlit místa, která neodmyslitelně ke každému lidskému společenství patří, a která nesou obraz jeho kulturní úrovně.

Na výsledcích roku 2009 se podílelo přepočteno 19,1 pracovníků.

Olomoucké hřbitovy patří mezi místa, na kterých odsouzení vykonávají tresty obecně prospěšných prací. Po dlouholetých zkušenostech mohu tvrdit, že přínos pro vzhled hřbitovů je velmi problematický, závislý především na individuálním přístupu odsouzených, z nichž někteří výkon trestu u HmO ani nezahájí. Zatímní zkušenosti s výkony odsouzených spolu s minimálními možnostmi na ně působit mě o výhodnosti jejich nasazení nepřesvědčily, přestože nepochybují o celospolečenské výhodnosti trestu obecně prospěšných prací.

Od srpna 2009 mohou dlouhodobě nezaměstnaní splnit u HmO podmínky pro výplatu zvýšených dávek sociální pomoci. Veřejná služba pochopitelně klade zvýšené nároky na organizaci práce u HmO, ale po prvních zkušenostech ji lze považovat za přínosnou pro vzhled olomouckých hřbitovů.

Vědomi si úzké spojitosti mezi aktuálností evidence nájemců pietních míst a možností zkulturnit místa posledního odpočinku našich předků, také v roce 2009 pracovníci HmO

usilovali o nápravu dlouhodobě zanedbávané evidence. Důraz byl kladen zejména na řešení pietních míst s neproplaceným pronájmem. Zákon na ochranu osobních údajů platný od 01.07.2000 ale znamená, že správce již není schopen z evidencí obyvatelstva získávat aktuální adresu přestěhovaného uživatele a pokusit se v jeho zájmu zapomnětlivost krátkou cestou napravit. Tato omezení se samozřejmě odráží ve snížené schopnosti správce vybírat nájem a služby s nájmem spojené a v konečném důsledku se uživatelům jejich opomenutí může značně prodražit. HmO nahradily efektivní ale časově velice náročné dohledávání ještě náročnějším vylepováním výzev na hrobová zařízení. Ukazuje se však, že díky různým vtipálkům (snímání výzev, přelepováním na jiné hroby) jde o postup s nízkou účinností. Vylepování výzev se provádí především za účelem zlepšení vzhledu hřbitovů vyjasněním vlastnických vztahů k jednotlivým pietním místům. HmO se tímto způsobem snaží přetvořit evidenci našich předků v aktuální evidenci žijících nájemců a umožnit tak jednak rozpouštění rostoucích nákladů na co největší počet pietních míst a také prakticky vyloučit možnost zrušení pietního místa bez vědomí nájemce nebo jeho blízkých. K 18.03.2010 bylo z 16 109 obsazených míst 1 610 s neproplacenými poplatky, přičemž se již jedná většinou o místa s krátkodobou neproplaceností, kdy nájemce odkládá předepsanou platbu do povánočního období. Na mírném zvýšení počtu krátkodobě neproplacených míst se zajisté projevila výrazně zhoršená přístupnost neředitelského hřbitova v zimním období 2009-2010. Pokles míst s dlouhodobě neproplacenými poplatky byl dosažen jednak důsledným oslovováním nájemců za využití od 01.01.2003 v soulad uvedených zákonů o obcích a o pohřebnictví a naplněním podmínek pro zrušení užívání místa dle zákona o pohřebnictví. Zpřístupněním evidence obyvatelstva Magistrátu města Olomouce v listopadu 1998 získaly HmO mocný nástroj k výraznému zkrácení doby mezi oslovením uživatele a platbou užívacích poplatků. Přijetí zákona na ochranu osobních údajů s účinností od 01. 07. 2000 však získávání osobních údajů povinných osob znemožnilo. Do účinnosti zákona se však HmO podařilo zaktualizovat osobní údaje všech uživatelů pietních míst bydlících v Olomouci podle údajů evidence obyvatelstva k listopadu 1999. Úřad na ochranu osobních údajů však ve svém stanovisku jednoznačně upřednostňuje ochranu osobních údajů a to i za cenu podstatného zvýšení nákladů pro nájemce, který opomene nahlásit správci změnu bydliště. Jediným způsobem jak získat informace o nájemci je podat soudu zpoplatněný návrh na vydání platebního rozkazu, který v konečném účtování přijde k tíži nájemce. Pro zapomnětlivého nájemce je postup velmi drahý a pro náš malý tým časově velmi zatěžující a finančně nákladný. Takto nadbytečně spotřebovaný čas bychom raději využili pro práci na projektech přinášejících zlepšený vzhled hřbitovů. Uvítal bych, kdyby se rychleji rozrůstaly řady uživatelů, kteří přicházejí před koncem zaplaceného období toto prodloužit nebo předali jiné pokyny k budoucnosti pietního místa. V roce 2009 jsme přijali 3 037 plateb a vystavili 3 318 dokladů o zaplacení nájmu a služeb s nájmem spojených. Výběr nájmu, služeb s nájmem spojených a poskytnutých služeb dosáhl výše 4 852 307,- Kč.

Odvoz odpadů ukládaných do kontejnerů je smluvně zajištěn u Technických služeb a.s. Problémem je zneužívání kontejnerů občany pro ukládání nejrůznějšího odpadu, zejména na hřbitovech ve Slavoníně, Nových Sadech, Hodolanech, Svatém Kopečku, Chválkovicích.

Dlouhodobě budovaná kvalitní technická základna umožnila pracovníkům hřbitovní údržby systematictější celoroční údržbu hřbitovních ploch.

Účetnictví HmO roku 2009 prošlo auditem s výrokem auditora „bez výhrad“. Náklady na audit činily 30 tis.Kč.

Škoda způsobená trestnou činností bývalé zaměstnankyně HmO Emilií Zapletalovou je řešena soudní cestou. V roce 2009 soud vynesl nepravomocný rozsudek, který nařizuje dědici náhradu škody ve výši nabytého dědictví, dědic však 11.03.2010 zemřel. HmO zpřísnily pravidla vnitřní kontroly k minimalizaci možnosti opakování nezákonného jednání.

Děkuji uživatelům i návštěvníkům, kteří naši snahu a změny zaregistrovali. Vaše slova nás těší a věřím, že i při ohlédnutí za letošním rokem zaznamenáte další zlepšení.

Hospodaření Hřbitovů města Olomouce skončilo účetním ziskem ve výši 643 683 Kč. Odpisy dříve dokončených novostaveb zvyšují účetní náklady. HmO zaúčtovaly odpisy ve výši 1 149 100 Kč.

Zákon 256/2001 Sb., o pohřebnictví

Po dlouhých letech platnosti problematiku pohřebnictví spíše neřešící vyhlášky 19/1988 Sb. je od 01.01.2002 účinný zákon 256/2001 Sb. o pohřebnictví. Některá jeho ustanovení počítají s přechodnými obdobími v délce až dva roky. Co lze od zákona očekávat? Především se mění dosavadní užívání místa na písemně uzavřenou nájemní smlouvu mezi nájemcem a provozovatelem pohřebiště s oboustranně jasnými vymahatelnými právy a povinnostmi. Výraznou změnou je zákonná povinnost nájemce oznámit správci pohřebiště každé uložení zpopelněných ostatků v urnách, povinnost přiměřené údržby místa. Zákon také pamatuje na zvýšenou ochranu uložených uren a hrobového zařízení. Zákon stanovuje jasný postup pro ukončení nájmu hrobového místa a umožní, aby mnohdy zpustlá a negativně vzhled hřbitovů ovlivňující místa, byla postupně likvidována a převáděna na zatravněné plochy. S ohledem na kolize mezi ustanoveními zákona o pohřebnictví a zákona o obcích mohly být až v roce 2003 Radou města Olomouce schváleny řády pohřebišť a stanoveny zásady pro uzavírání nájemních smluv. Nájemní smlouvy jsou s nájemci uzavírány od 27.10.2003, přičemž předpokládám celkový počet 14 tis.smluv. K 18.03.2010 bylo uzavřeno již 12.452 smlouvy. K vynikajícímu výsledku jistě značnou měrou přispěla vysvětlující a připomínající kampaň HmO v regionálním rozhlasovém a televizním vysílání a v Radničních listech.

Na informační tabuli vpravo před vstupní branou k obřadní síni neředínského hřbitova HmO dle §29(4)a zákona o pohřebnictví průběžně zveřejňují výzvy nájemcům hrobových míst, u nichž není HmO známá současná adresa nebo adresa jejich právních nástupců, k uzavření nájemní smlouvy s tím, že pokud nájemní smlouva nebude uzavřena ve lhůtě stanovené zákonem o pohřebnictví, dosavadní užívací právo k místu zaniká i přes zaplacené poplatky. Zveřejňují se zde i výzvy k odebrání uren a hrobového zařízení neproplacených míst.

Internet

Díky osobní iniciativě pana náměstka primátora RNDr.Jana Holpucha, Ph.D. a práce webmastera MmO Pavla Srovnala byly přepracovány webové stránky HmO z textového tvaru do grafické podoby s rozšířenými možnostmi prezentace činností HmO. HmO pravidelně aktualizují stránky na adrese <http://www.olomouc.eu/hrbitovy>, na kterých jsou nájemci informováni také o způsobu a termínech placení svých hrobových míst. Získají zde aktuální informace o HmO, přečtou si řády olomouckých veřejných pohřebišť, vzorovou smlouvu o nájmu hrobového místa, výroční zprávy. **Neznám provozovatele pohřebiště, který by svému nájemci poskytoval informace v tak komplexní a komfortní podobě.** Náklady na stránky nevznikají, protože osobně vykonávám jejich údržbu.

Neředín

Rokem 2009 se završila rekonstrukce Spojeneckého pohřebiště 2.světové války. Statutární město Olomouc s přispěním fondu péče o válečné hroby Ministerstva obrany ČR dalo místu posledního odpočinku bojovníků proti fašismu důstojnou podobu.

HmO vybudovaly návštěvníky hřbitova dlouhodobě požadovanou dlážděnou spojkou mezi vstupní JZ vstupní branou a urnovými skupinami podél tř.Míru.

Průběžně po souhlasu MmO odboru životního prostředí odstraňujeme dřeviny ohrožující bezpečnost návštěvníků a majetek uživatelů pietních míst. Kompetentní pracovníci odboru

životního prostředí žádosti o skácení dřevin viditelně poškozujících hrobová zařízení již posuzují ve prospěch nájemců. V závislosti na problematicky vybraná výsadbová místa nerespektující v čase se rozšiřující nároky na životní prostor dřevin se zamítavá rozhodnutí jevila jako velmi nešťastná a byla zdrojem zbytečných rozporů mezi nájemci a majitelem pozemku. HmO ve spolupráci s MmO vytváří podmínky pro realizaci projektu obnovy a nové výsadby dřevin podél páteřních komunikací neředínského hřbitova včetně řešení vnějšího zeleného pláště lokality. V roce 2009 byl aktualizován projekt obnovy zeleně neředínského hřbitova a je požádáno o zařazení projektu do Ministerstvem životního prostředí ČR podporovaných a dotovaných projektů. Postupná realizace vytvoří předpoklady pro odstraňování přestárlé zeleně rostoucí na nevhodných místech v těsné blízkosti hrobových zařízení. V roce 2009 bylo vysazeno 10 mladých cipřišků předpěstovaných HmO. Následky tornáda z 09.06.2004 i zlínská tragedie v roce 2008 zcela evidentně prokázaly všechny problémy spojené s přestárlou a na nevhodných stanovištích vysázenou zelení. HmO zdůrazňují nutnost bezpečného pohybu návštěvníků.

Systematická činnost a mravenčí úsilí při vyjasnění vlastnických vztahů k hrobovým zařízením umožnila HmO uskutečňovat úpravy hrobových skupin hřbitova. Hrobová zařízení nemající nájemce, ale spoluvytvářející vzhled a atmosféru hřbitova byla sepsána a zdokumentována, část jednoduše ošetřena, část zařízení byla po zdokumentování stavu demontována a připravena k převedení na zatravněné plochy. Jde však o nákladově velmi náročnou práci. K údržbě slouží grafické plány hřbitovních skupin, které se osvědčily při orientaci v značně nesourodých hrobových polích.

HmO v roce 2009 pokračovaly v prodeji opuštěných hrobových zařízení v souladu s Pravidly pro nakládání s opuštěnými hrobovými zařízeními schválenými RmO dne 17.07.2007. Lze očekávat, že celkové náklady na odstranění opuštěných hrobů budou převyšovat příjmy z prodeje hrobového zařízení.

Nová Ulice

Běžná celoroční údržba. HmO zrekonstruovaly komín domku správce tak, aby splňoval bezpečnostní a požární normy.

Nedvězí

Náhrada odcizené vstupní brány. Běžná celoroční údržba. Na odpad slouží kontejnerová sběrná nádoba pravidelně vyvážená Technickými službami města Olomouce, a.s.

Slavonín

Běžná celoroční údržba.

Nové Sady

Běžná celoroční údržba. HmO považují za nezbytné opravit oplocení hřbitova ve směru k odkalovacím nádržím ČOV.

Holice

Běžná celoroční údržba. HmO a MmO započaly práce na rozšíření stávajícího hřbitova o urnový háj. KMČ Holice nadále požaduje vydláždění páteřních komunikací a zřízení urnového háje.

Hodolany

Běžná celoroční údržba.

K údržbě slouží grafické plány hřbitovních skupin, které se osvědčily při orientaci v značně nesourodých hrobových polích.

Chválkovice

Běžná celoroční údržba. HmO chtějí volně ukládaný hřbitovní a bohužel i nehřbitovní odpad za hřbitovní zdí nahradit zpevněnou plochou pod kontejner na odpad, nabídnout městu Olomouci převzetí správy nad pozemky vlevo a za hřbitovní zdí při pohledu na vstupní bránu a založit zde stromořadí. Nutností je oprava oplocení.

Svatý Kopeček

Běžná celoroční údržba. Výsledkem doplňujícího hydro-geologického průzkumu je zákaz pohřbívání do země v levém pásu starého hřbitova od dlážděné středové cesty při pohledu od vstupu ke kapli. Dle zájmu občanů o pohřby do země v zakázané lokalitě se uskutečňují další kroky k pokusu o obnovu pohřbívání.

Černovír – občanský

Běžná celoroční údržba.

Černovír – vojenský

Velmi hodnotná i když veřejnosti méně známá olomoucká lokalita byla pouze běžně udržována. V roce 2008 byl aktualizován projekt rekonstrukce a ve spolupráci s MmO se v roce 2009 požádalo o dotaci s Fondu péče o válečné hroby Ministerstva obrany ČR. Paní Kroupová provedla na svůj náklad opravu prvorepublikového hrobu nositeli stejného příjmení – generálu Kroupovi.

Chomoutov

Běžná celoroční údržba. Stále trvá požadavek na odstranění nejbližší plotu stojící řady bříz. Kácení komplikují nevyjasněné hranice hřbitova.

Výzva

Vážení spoluobčané, vyzývám Vás k účinné spolupráci při ochraně hrobového příslušenství, vybavení hřbitovů a vysazované zeleně. Je smutné, že i místa posledního odpočinku jsou dnes v zájmu nenechavých spoluobčanů. Buďme vnímaví na dění kolem nás a každý podnikněme našim schopnostem a okamžitým možnostem odpovídající kroky. Hřbitovy ani při nejlepší snaze neuhlídají jen příslušníci městské policie.

Poděkování

HmO děkují za spolupráci, pozornost a podporu primátorovi města Olomouce a jeho náměstkům, členům RmO, odboru koncepce a rozvoje, ekonomickému, investičnímu odboru, odboru evropských fondů, jakož i odboru životního prostředí. Děkujeme příslušníkům Městské policie Olomouc za snahu minimalizovat drobné krádeže a zvýšit pocit bezpečnosti návštěvníků hřbitova.